

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

Sermo XVI. De districto Dei iudicio, vbi accusabunt nos omnes creatura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

crescunt, indurant, opprimunt, & affligunt.

7. Quapropter necesse est religiosum fratrem seipsum præcipue admonere, & aliorum admonitiones benignè accipere; magnam curam contra passiones suas adhibere, ac fortiter contra vitia irruentia rebellare: quia per fortia certamina itur sine dubio ad gaudia sempiterna, vincētibus in extremis reddenda. Hinc Christus per beatum Ioannem in Apocalypsi loquens adhortatur strenuè fidelem militem suum certare, & contra diaboli nequitias per orationes & sacra studia vigilare. *Esto (inquit) fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ.* Et iterum in eodem: *Vincenti dabo manna absconditum, & nomen novum, quod nemo scit, nisi qui accipit.* De quo beatus Paulus ait: *Nemo coronabitur nisi qui legitime certauerit.* Duo preciosa dona Christus promittit bellatori suo, ne deficiat in certamine contra vitia; scilicet, manna diuinæ consolationis in præsentia, & coronam perennis lætitiæ in regno caelesti. Nolite ergo fratres seduci inanibus verbis per amicos seculares, nec attendatis ad honores temporales: sed tenete bonam & rectam viam per regularem vitam, perducentem ad vitam æternam. Quam nobis omnibus Dominus Iesus Christus post labores & dolores huius mortalis vitæ concedat, qui pro nostra salute fortiter in mundo laborauit, & certauit, doluit, fleuit, orauit, passus & crucifixus triumphauit, Amen.

SERMO XVI.

De districto Dei iudicio, ubi accusabunt nos omnes creatura.

1. Pet. 5.

1. **H**umiliamini sub potenti manu Dei, ut vos exaltet in tempore visitationis. Dilecti fratres, seriosè attendite sacra beati Petri Apostoli verba, quæ iam in epistola eius sunt lecta. Hortatur enim omnes ad veram cordis humilitatem: ut homo consideret altissimam super se Dei potentiam, & propriæ fragilitatis multiplicem miseriam. Hæc duo simul iuncta faciunt humiliter de seipso sentire, & de nullo bono opere superbire. Hinc rursus ait: *Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.* Inspiciatis ergo corda vestra, Deo in omnibus aperta. Recogitate mala præterita, præsentia pericula, futura Dei iudicia, & quam districtè sint omnia opera nostra examinanda. Nescimus fratres, qualiter Deus iudicabit nos.

Iacobi 4.

2. Timeo autem, quod accusatores nostri multa gratia obiciant nobis, de quibus nunc parum recogitamus. Sed qui sunt isti accusatores nostri? Verè valdè multi, de quibus nunc aliqui sunt recitandi. Accusabunt nos Angeli sancti, quia instinctibus diuinis non obediimus: sed potius carni & sanguini ultra necessitatem sæpe indulsimus. Accusabunt nos demones horridi & maligni: loca, tempora & personas allegantes, in quibus &

Accusabunt nos multi in extremo examine, Angeli, demones,

cum

cum quibus peccauimus, nec dignam poenitentiam fecimus.

3. Accusabunt nos sancti Patriarchæ & Prophetae, quia bona eorum exēpla & fidem nō sumus imitati per opera; qui prædixerunt nobis multa bona, per sacra eloquia, de Christo & vita æterna.

Patriarchæ
& Prophetae.

4. Accusabunt nos sancti Apostoli & Euangelistæ; quia illam perfectionis viam, quam à Christo didicerunt, & tenuerunt, & docuerunt, tam negligenter & tepidè secuti sumus; etiam postquam monasterium intrauimus, & Deo seruire promissimus.

Apostoli
& Euangelistæ.

5. Accusabunt nos sancti Martyres pro Christo occisi, quia eorum patientiam, saltē in paucis vexati, debiliter sectati sumus, & ad mollia carnis prolapsi, vix scintillā primi feruoris retinemus.

Martyres.

6. Accusabunt nos sancti Confessores, & omnes religiosi ordines, quia eorum abstinentiam & laborem, in vigiliis & ieiuniis multis, in orationibus, lectionibus, & sacris meditationibus, sicut de eis legimus, pro posse secuti non sumus.

Confessores.

7. Accusabunt nos boni Pastores, Sacerdotes & Doctores, qui multum laborauerunt pro salute animarum, pro cōuersione peccatorum, pro disciplina religiosorum, pro consolatione tribulatorum. Quia eorum prudentiam & prædicationem non sumus in claustris per contemptum seculi perfectè imitati: nec cum tanta reuerentia & amore eorum libros, super mel & fauum dulcissimos, gratanter accepimus, nec studiosè perlegimus: nec diligenter ad sacros eorum sermones aduertimus.

Pastores
boni.

8. Accusabunt nos lectores, cantores, scriptores, & omnes libri: quos in choro, in dormitorio, in refectorio, & in cellis pro studio habemus: quia fructum paruum in istis fecimus, sed ad aliena & vaniloquia sapius auscultauimus. Ideo dicent, si loqui possent: Cantauimus vobis, & non saltastis præ magnitudine gaudiorum & præmiorum futurorum, quæ in libris nostris scripta continentur, quæ Deus vobis pro consolatione & eruditione vestra transmisit. Rursumque dolentes cum lugentibus pueris dicent: Planximus vobis, & non plorastis præ nimis miseris & pœnis futuris, quas vobis frequenter denunciauimus.

Scriptores
& libri.

Matth. II.

Ibidem.

9. Accusabunt nos sancti Eremitæ, solitariae vitæ amatores, à secularibus mente & corpore segregati: quia eorum angelicam conuersationem & celestem contemplationem, in continuis orationibus & deuotis meditationibus, in silentio & laboribus, in abrenuntiatione terrenorum & mortificatione vitiorum, negleximus perfectè imitari. Ideoque ipsi exultabunt in magna gloria, coram Deo & Angelis: & nos confusi stabimus propter delicias, quas libenter acceptauimus.

Eremitæ.

10. Accusabunt nos sanctæ virgines, sanctæ viduæ, & omnes pueri & puellæ, pudicitiam Deo amabilem constanter obser-

Feminæ
sanctæ.

uantes,

uantes, quæ licet sexu & ætate fragiles essent, tamen per dura tormenta, ab amore & fide cælestis Sponsi, separari non potuerunt. Nos vero difficulter à periculis & occasionibus carnalium vitiorum cauemus, plerumque inuitè ieiunamus, & rigorem silentij laxè seruamus: clausuram & secretum cellæ, pro pace cordis & conuersatione deuotionis, insipienter abhorremus. Et heu frequenter susurrando, leuibus verbis (diabolo instigante) offendimus: qui auctor est turbationis, susurrij, & leuitatis. Multæ namque sacræ virgines & nobiles matronæ, inter amicos & parentes seculares, inter diuitias & honores, à deliciis abstinerunt; inter persecutores & derisores, castitatis propositum fortiter tenuerunt, clausuras & carceres, vincula, verbera, & exilia, patientissimè tolerarunt. Quid ergo ad ista dicemus, qui viri sumus? Nam sapius foris spatiari querimus, vnde paruum fructum reportamus. Erubescamus dilecti fratres, quòd tam multos religiosos sanctos ac sanctas virgines, senes & iuuenes, passos legimus, & adhuc parum pati valemus. Sequamur eos pœnitendo de malis, quos sequi non possumus moriendo pro virtutibus. Dicamus omnes gemendo & flendo: Misere nostri Domine, parce peccatis nostris, da veniam de omnibus offensis; placare sanctorum tuorum meritis & precibus, tibi gratissimè acceptis. Sunt præterea & alij multi accusatores nostri; scilicet locus aptus, ordo sanctus, & habitus religiosus. Quia etsi seculum reliquimus ad oculum foris, & religiosum habitum portamus cum aliis; tamen statuta ordinis tam strictè non custodimus, sicut promisimus.

Rectores. 11. Accusabunt nos prælati & rectores nostri, cum fuerint coram Christo, de bona conuersatione nostra, diligenter per singula interrogati. Oportet enim quòd dicant purè rei veritatè, ante iudicem Christum omnia secreta scientem. Inter multa præcipuè quæretur ab ipsis, & exigetur à nobis, si in omnibus cum debita reuerentia obedientes fuimus. Si pacem & concordiam cum fratribus, salua ordinis disciplina, seruauimus. Si diuinum officium diu noctuque, deuotè & attentè, alacriter & vigilanter, persoluimus. Si pro benefactoribus viuis & defunctis, feruenter ac frequenter orauimus. Si pro quotidianis excessibus & defectibus, dignam pœnitentiam egimus. Si pro tribulatis amicis & aduersariis nostris, preces ex charitate & pia compassione effudimus. Si commune bonum & obedientiam, omni priuato studio & deuotioni præposuimus.

Fratres. 12. Accusabunt etiam nos fratres nostri, videntes conuersationem nostram, à manè vsque ad vesperam; quia bonum exemplum eis non dedimus, vigilando, orando, laborando, & aliis deuotis exercitiis insistendo; sed pretiosum tempus pœnitentiæ
infru-

instructuosè expendimus, proprium commodum quarendo, & vtilia omittendo.

13. Accusabunt nos seculares homines, peregrini & hospites aduentantes, quia viderunt nos foris vagantes, leues moribus, dissolutos verbis, bene vestitos, delicatè comedentes, parum laborantes, diu fabulantes: tardè ad chorum, ad cellam, & quietem properantes. Nam tenemur eis, & omnibus hominibus, dare bonæ conuersationis exemplum, eo quòd facti sumus Deo & Angelis spectaculum: cunctisque intuentibus, doctis & indoctis, æternæ vitæ oportet ostendere viam, & boni nominis gerere famam.

Seculares.

1. Cor. 4.

14. Accusabunt nos insuper elementa, & omnes creaturæ cæli & terræ, propter multa seruitia vsibus nostris exhibita, quia creatori nostro debitum famulatum non exhibuimus; & gratiarum actiones pro collatis beneficiis, totis cordium affectibus (sicut oportuit ac decuit) non persoluimus secundum vires, quas à Deo accepimus. Ex quo enim sani videmur, ac necessaria quotidiana à prouisoribus nostris sine magna sollicitudine percipimus, & donaria gratuita libenter acceptamus, ideo iam magis Deo obligamur, tanquam commensales regis cælestis.

Elementa & creaturæ omnes nos accusabunt in iudicio.

15. Ignis dicet, & contra torporem & ingratitude nostram exclamabit: Ego, iubente Deo creatore meo, vobis in multis locis subuenio. Ego sicut fidelis seruus gratis seruius, sanis & infirmis, in coquina, in pistrino, in braxatorio, in lauatorio, & in oratorio: & quotiescunque necessarium est, pium me præbeo omnibus calefacere se volentibus ad ignem. Ego virtute mihi data comburo straminæ, cespites, lapides, & ligna; exiccio humida, calefacio frigida: mollio dura, induro mollia; in diuersis materiis ago contraria, mira Dei potentia legibus naturæ impressa, vt vos habeatis commoda vestra ad seruiendum Deo cum læticia & gratitudine magna. Nam in hyeme manus vestras & pedes calefacio, candelas accendo, tenebras fugo, claritatem lucis oculis reddo. Quid debui facere, & non feci? Respondete creatori meo, si negati obedire eius imperio. Feci enim sine contradictione, tam bonis quàm malis, quæcunque mandauit fieri Dominus, conditor meus, omnipotens & misericors Deus. Bonis quidem & iustis, ad vtilitatem eorum serueo & luceo; malis verò & ingratis, ad vindictam ardesco. Cumque Deus iratus iusserit, tunc ciuitates, villas, & castra comburo; & tam diuites quàm pauperes sine personarum acceptione deuasto; omnemque mundi lætitiâ, pulchritudinem, & abundantiam, in cinerem redigo, & tamen illæsus in propriæ naturæ forma permanco.

Ignis.

16. Aër dicet: Ego auram bonam & serenitatem præbeo, ad commodè ambulandum, ad ingeniosè laborandum, ad fructuosè seminandum.

seminandum.

feminandum, & ad maturos fructus in horrea & vascula hominum colligendos. Sed quia sæpe homines abutuntur bonis datis, ad vanitates & illicita lucra exercenda; iratus Deus malitiis eorum, subito me cogit exercere terribilia in terra, in mari, in arboribus, in pecoribus, in castris, in oppidis, in agris, & in domibus sacris. Nam clara adhuc die nemine aduertente nubes eleuo, ventos produco, fulgura emitto, tonitrua genero, tempestates excito, mare perturbo, grandines proiicio, imbres effundo, terram concutio, arbores euello, domos subuerto, & miram Dei potentiam in istis inferioribus terribiliter ostendo; vt omnes peccatores terræ Deum timore discant: & quàm horrendum futurum iudicium in nouissimo die sequatur, ex præsentibus malis perpendant.

Aqua.

Psal. 106.

Exod. 7.

Exod. 17.

Exod. 15.

Ioan. 2.

17. Aqua dicit: Ego terram imbribus irrigo, fontes & flumina produco, pisces diuersi generis enutrio, naues & galeras multis opibus onustas firmiter porto, & ad longinquas regiones & insulas flante vento transuecto; & multa mirabilia opera Dei, in mari & in aquis multis, nauigantibus demonstro; vt annuncient opera eius in exultatione, cum ad portum peruenerint; & de magnis periculis liberati, magnificè gratias agant: Et quia peccata vindictam exigunt, ideo grauiter Deo offenso, sæpe naues tempestate quatit & frango; sæpe homines submergo, pretiosas rerum copias absorbeo, & tanquam lutum platearum aurum & argentum, in quibus homines confidunt, in imum prosterno. Quatenus avari & superbi gigantes, qui deprimunt pauperes, & defraudant innocentes, in diuitiis suis non exultent, nec spem in terrenis ponant, sed in Deo viuo, qui cuncta fecit ex nihilo, & pauperes pascit in modico. Ego sanctorum manus & pedes lauo, & malis & ingratis ad multa deseruio. Sicientibus potum præsto, puteos & fossas impleo, purgo sordes, candido vestes, & ad varios vsus hominum & pecorum, dulcia pocula aquarum de fontibus & torrentibus propino. Ego propter peccata hominum, versa sum in cruorem in terra Ægypti, contra naturam, de petra deserti largissimè fluxi; ad preces sanctorum conuersa sum in dulcedinem, & ad verbum Christi in saporem optimi vini. Multas igitur gratias Deo reddere tenentur, qui copiam aquarum habent, & pisces retibus captant. Qui verò vino & poculis variis se inebriant, & pauperibus parum aut nihil tribuunt, cum diuite in inferno cruciabuntur.

Terra.

18. Terra dicit: Ego homines & iumenta sustento; vias planas & semitas rectas, per campos & nemora euntibus, exhibeo: Montes & colles ne aque præualeant, ad refugium seruo. Ego ligna, gramina, & varias herbarum species nutrio, vineas, & oliueta,
ficus

ficus & mala granata, poma, pyra, nuces, amygdala, fabas, pisa,
 ordeum, triticum, flores, rosas, lilia, violas profero : & per singu-
 los annos cultoribus terræ & messoribus consuetos reditus soluo.
 Et pro omnibus istis beneficiis, largiter hominibus apportatis,
 non aliud requiro & gratum habeo, nisi vt omnes vbique terra-
 rum nationes & infulæ gentium, Deum cognoscant, colant, præ-
 dicent, laudent, & adorent : & super omnia bona visibilia & in-
 uisibilia diligant, honorent, & exaltent : quamdiu viuunt, odo-
 rant, spirant, terram calcant, fodiunt, plantant, & ædificant.
 Ego quoque post mortem carnis, recipio corpora defunctorum
 in gremium meum, tanquam mater filios luce priuatos. Quia
 de terra facta sunt, & in terram omnia reuertentur, sicut ad ma-
 trem suam, vnde factus est Adam, & tanquam ad commune ho-
 spitale omnium mortalium peregrinorum. Cum enim quis inu-
 tilis fuerit mundo, aut senio fatigatus, aut bello occisus, aut
 morbo infectus, aut vultu deformis, & nemo hunc amplius vo-
 luerit in domo tenere, nec in lecto refouere ; tunc sine longa mo-
 ra, ad me amici vel vicini recurrunt, foueam parant, & abiectum
 suum ad me reducant, & sub lecto meo in terra abscondunt. Et
 quem viuentem dilexerant, & valdè laudabant & honorabant :
 iam mortuum vitant, nares obstruunt, inspicere horrescunt, &
 recedunt. Ego autem terra à Deo creata misericordiæ plena, nul-
 lum defunctum quantumcunque miserum, leprosum, aut fau-
 cium, aut foetidum abhorreo aut contemno ; sed sine personarum
 acceptione, omnes Adæ filios & filias generaliter admitto, qui
 propter primi parædis culpam, coguntur redire in terram, de qua
 omnes traxerunt originem. Ego indifferenter aperio pauperi &
 diuiti locum sepulchri. Et si interdum viuentes pro loco digniore
 litigant, defuncti tamen tacent, nec sepelientibus contradicunt.
 Omnes Reges terræ, omnes Principes, omnes Duces, Comites,
 Barones, Præsides, milites nobiles, ignobiles, antistites, Abbates,
 Doctores, Legistas, Sacerdotes, clericos & laicos, breui tugurio
 claudio, tego, & conseruo ; donec nouissima tuba resonante, Chri-
 stus in maiestate sua cum Angelis sanctis apparuerit in maxima
 gloria. Tunc enim coget iterum reddere corpora in sepulchris
 dormientia, ad præsentandum in iudicio bonos & malos singu-
 los cum corporibus suis sine mora ; vt recipiat vnusquisq; mer-
 eadem vel poenam secundum opera sua, quæ gessit in vita. Nec
 tunc potero aliquem violenter retinere, nec prece vel pretio à fa-
 cie iudicis & ab ira agni amplius abscondere, nec armis defende-
 re : Quoniam iustus Dominus iustè iudicabit omnes fines terræ,
 iustos misericorditer saluans, & impios pro suis demeritis iustif-
 simè damnans.

2. Cor. 5.

Ibidem.

19. O utinam mortales ista pensarent, & de districto Dei iudicio, cum tremore & gemitu frequenter cogitarent! *Omnes* enim (vt Apostolus ait) *stābimus ante tribunal Christi*, de singulis malis prateritis rationem redditari: accusantibus nos (vt dicitur est) omnibus creaturis, circumstantibus Angelis & demonibus ante paratis ad recipiendum secum in ignem damnatos. Ibi nullus se poterit excusare, nec ad excellentiam Imperatoris appellare nec literis Apostolicis neque privilegiis regalibus se defendere, contra sententiam iudicis cuncta ab æterno cernentis; qui secretissimas cogitationes & opera singulorum, in qualibet ætate & hora patrata, cognoscit notitia clara, nullo ipsi referente. Cuius tremendum iudicium omnes nunc reuereri debemus, & ante iudicium diem & mortis horam, cum vera cordis contritione, de malis omnibus poenitere, & veniam humiliter petere: ne fortè de hoc mundo subito ad iudicium rapti, cum impiis perpetuè damnemur. Præstet nobis misericors Deus, nunc & semper inuenire misericordiam ante thronum gratiæ suæ: vt cum electis mereamur benedici, & in regnum gloriæ feliciter introduci, Amen.

SERMO XVII.

De vana gloria vitanda, & humili obedientia sectanda.

2. Cor. 10.

I. Q *ui gloriatur, in Domino gloriatur.* Dilecti fratres, si vestram sæcularē vitam præteritam cum dolore cordis recogitatis, & quantum Deum offendistis ad quid gloriari potestis? Si etiam negligentias quotidianas & offensiones diuersas tantè considerare velitis: unde gloriari habetis, qui tam defectuosi estis? Qui mala sua præterita, & præsentia pericula, vigilanter attenditis & strictè ponderat, nunquam de operibus suis vanè gloriari potest. Quis nostrum scit, qualiter Deus singula verba, cogitationes & opera, die & nocte pensat & iudicat; vtrum ea acceptat, vel reprobat? Nescit etiam homo, quamuis modò bonus & deuotus sit, quamdiu sic manebit: vtrum melior an deterior adhuc fiet. Fratres, si occulta Dei iudicia, & terribilia opera eius super filios hominum, ab initio mundi cogitare cœperitis, evanescet cuius omne altum & carnale, quod delectat in terrenis. Vnde sanctus David orat: *Confige timore tuo carnes meas, à iudicijs enim tuis timui.* Sicut Deus pius & misericors est poenitentibus, & feruenter se emendantibus: ita rigidus est & terribilis, malè & negligenter agentibus. Nolite ergo gloriari in malitia & nequitia elati cordis vestri, sicut multi fatui faciunt; qui luto inquinati non erubescunt, sed etiam ab alijs derisi, latentur & rident.

Psal. 118.

2. Le.